VI évfolyam — Celldömölk 1910 március 6. — 10. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel. Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona. Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

DIENESZNE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ide intézendők a szellemi részt illető közlemények hirdetések és mindennemu pénzilletékek.

Gyakorlati tanműhely.

Jelszavak szikráznak a hirlapok, a különféle szaklapok és folyóiratok cikkelyeiben éppugy, mint a gyüléseken, társasösszejöveteleken és egyéb alkalmakkor elmondott kisebb-nagyobb beszédekben. Az iparügynek, az iparoktatásnak és az iparosok egzisztenciájának emelése, fejlesztése szintén jelszó. Irnak és beszélnek róla eleget, de még mindig szinte tolni kell a kordélyt, hogy előre mozogjon-mozduljon. A gyakorlati tanműhelyekkel 25 – 30évvel sokatfoglalkoztak a szakkörök és abban az időben ily tanműhelyeket több polgári fiuiskola mellett állitottak föl; de mi okból, magunk sem tudnánk e kérdésre most hirtelenében felelni, a legtöbb helyen rövidebb-hosszabb kisérletezések után a tanműhelyeket (lakatosság, asztalosság) beszüntették Az ugynevezett felsőnépiskolák, melyeknek szintén a gyakorlati irányt követni volt nemes intenciójuk, egymásután »cég«-et változtattak, amennyiben polgári iskolákká alakultak át. Legujabban az oktatásugy gyökeres reformálásával sokat kezdenek ismét foglalkozni. A székesfővárosban előkelő állásu vezetőférfiak, tudósok, pedagógusok és egész szakkörök komoly tanulmányozás tárgyává tették e fontos ügyet; értékes munkák, értekezések jelennek meg nap-nap után a könyvpiacon; a a szaklapok pedig sürün foglalkoznak vele. Az alábbi rövid értekezés, vagy mondjuk véleménynyilvánitásnak, egyik legtekintélyesebb közoktatásügyi lapunkban látott napvilágot s megérdemli, hogy különösen azok, akiket a gyakorlati tanműhelyek kérdése közelebbről is érdekel, azt figyelmükre méltassák; ám minden honpolgárnak erkölcsi kötelessége a gyakorlati életpályákra előkészitő oktatóintézetek, illetőleg a gyakorlati szakképzés fontosságáról magának kellő ismereteket szerezni. A cikkirónak nem minden nézetével értünk ugyan egyet, de sok megszivlelni való okos és praktikus célu dolgot mond el, kitünik a következőkből.

A haladás vágya mutatkozik az ipar terén napjainkban. Kezdik belátni, hogy hazánk önállóságát csak az ipar fejlesztésével biztosithatjuk. Ausztriától való elmaradottságunk szembeötlőleg kitünik. Be kell látniok a felsőbb és intéző köröknek, hogy szükséges egy ipar előkészitő, egy ipart megkedveltető iskola. Ennek fontosságát tovább halasztani vétkes gondatlanság volna; be kell látniok, hogy a jelenlegi iparosinasképzés minden, csak inasképzés nem. Inasiskoláink sem felelnek meg a kor kivánalmainak; nem, mert az iparra szerződő inasok alacsony iskolai képzettsé-

TÁRCA.

Enyhe és hideg telek.

Azt mondja a magyar közmondás, hogy a farkas nem eszi meg a telet. Sokan félnek, hogy az 1909—1910-diki rendkivül enyhe télre hideg tavasz fog következni, mely fagyával leperzseli a fák fakadó rügyeit, a vetések zsenge hajtásait. Öreg, ősz emberek, akiknek az évek hosszu sorozata maradt hátuk mögött, nem emlékeznek ilyen gyenge télre Magyarországon, mint a mostani. Novemberben volt néhány fagyos nap, azóta hópehely nem hull az égből, mely betakarná fehér szemfödőjével a mezőt, az erdőt; jégvirágokat nem rajzol az éjszaka ablakainkra s a folyók, tavak fölületét nem boritja be a tömörré vált viznek jégpáncéla. Nincs korcsolya-pálya: a jeget mesterségesen kell készittetni vagy olyan távoli vidékről hozatni, ahol van befagyott folyó és tó.

A maihoz hasonló, de azért mégsem volt ily enyhe az 1865—66 iki tél. Ám ennek is megadta a magyar gazda az árát. Május havában olyan *országos fagy* következett, mely elpusztitott minden vetést. Ehhez a csapáshoz járult az ugyanazon évben lefolyt osztrák-porosz háboru, majd a kolera, mely azután több áldozatot követelt magának, mint a harc fegyverei.

Azt állitják a tudósok, hogy évről-évre hül a Föld s mindig hidegebb lesz annak rétege s a bennünket körülvevő levegő. A tapasztalat azonban ellentmond ennek az állitásnak. Hiszen milyen erős telek voltak régebben! Például az 1788-iki tél már október 10-én oly erős volt, hogy a gyümölcsfák és szőlőtőkék Németországban, de különösen Berlin környékén, már október közepe táján megfagytak. Az 1709-dik év januar 8-dik napján (szent Szeverin napja) pedig zérus alatt 55 Reamur volt a hideg, ami Fahrenheit szerint 90 foknak felel meg.

1716-ban — az Illustrierte Landwirtschaftliche Zeitung egy följegyzése szerint — a hidegség Reamur szerint 65 fokot ért el és tizenhárom évre rá: 1729-ben még március havában is be voltak fagyva a kutak Berlin és más német városok utcáin; a Müggel-tó jege pedig csak április havában olvadt föl nagy nehezen. E borzasztó télen az emberek vizsüke miatt sokat szenvedtek és a tüzifa ára is roppant magasra csökkent.

1731-ben rettenetes hideg uralkodott Egy krónikás azt állitja, hogy e télen a bor az Urvacsorájánál a kehelybetöltés alkalmával megfagyott.

Mindez azonban, mondja a krónikás, csekélység volt az 1839—40-diki télhez. E télen szent Mihály napjától, tehát szeptember hó végétől, julius 13-ig tartott a fagy s a 102 Fahrenheit-fok (= 62 ½ fok R. szerint) napirenden volt. Hazánkat is megviselte ez a tél. A nagy hó elboritotta az utakat és emiatt a közlekedés szünetelt. Az erdőkből csak a legnagyobb erőmegfeszités mellett és életveszedelmek közt lehetett tüzifát a falvakba

Tory-téglagyárban Celldömölkön, 1000 drb. I. rendü tégla 17 frt, II. rendü 15 frt.

gőknél fogva képtelenek teremtő erőre emelkedni, mert az iskoláinkban mindenre megtanitják őket, amit tudniok kell és nem tanitják meg arra, ami nélkül az életben meg nem lehetnek.

Érezzük Ausztria fejlettebb iparának nyomását s mi még sem teszünk [illegible]

Mindinkább megérlelődik az a gondolat, hogy gyermekeinket nem szabad csak szellemileg, azaz egyoldalulag nevelni, hanem gyakorlatilag is, mert régi közmondás azt tartja: »Gyakorlat teszi a mestert«.

A franciáknál egyes iparágak már XIV. Lajos király idejében magas ipari szinvonalon állottak és az állam gaz-

Igy volt: „Az udvari butorok királyi műhelye." („Manufacture royale de meubles de la couranne"). Itt készitették azokat a mestermüvü butorzatokat a királyi udvar számára; ilyen műhelyek voltak a butorasztalosok, szobrászok, festők, aranyművesek, ötvösök stb. részére. Ugyancsak Bolbert, zseniális miniszter, fejébe vette, hogy a tükőripart is megteremti. Ez az iparág a 17-ik század közepéig kizárólag a velenceiek feltékenyen őrzött titka volt, ezért hiresek még ma is a velencei tükrök.

Ennek a magas fejlettségü iparának köszönheti Franciaország azt, hogy Európában az iparmüvészet terén ma is vezérszerepet visz.

Tisztába kell jönnünk a gyakorlati szakkepzés előnyeivel; az elméleti képzés hátrányait ugyanis az élet iskolája bőven mutatja. Ma már nem a fegyverek hatalma, hanem az ipar fejlettsége bizonyit a nemzetek nagysága mellett. Önként kinálkozik az a kedvező alkalom, hogy szakitsunk az eddigi tanitási rendszerünkkel, mert mi nem pályát választunk, amelyre hivatást érzünk, hanem pályákra, mintegy kényszeritettünk, mintegy ráhajtatunk családi vagy egyébb ajánlatok (protekció) folytán.

Az 1868. XXXVIII. t.-c. 74. §-a közoktatási törvényünk felemliti a mezei gazdasági vagy ipartant, tekintettel a község és vidék szükségére.

E bajon nagyban segitettek az életbeléptetett gazdasági ismétlő iskolák, [illegible]

még egy Halász Ferenc, akik belátják, hogy — ezek mellett az iskolák mellett — közgazdasági tekintetekből megbecsülhetetlen érték a polgári iskolák mellett a gyakorlati tanműhely is. Mert mégis csak furcsa, hogy a városokban, hol — tulnyomó a lateiner, még az iparos — gazdasági iskolákba iskoláz zák be az iparos- és lateiner-esztály gyermekeit, hogy parasztté neveljék, addig a falvakból beözönlő földmives, kinek kis földjét elvették adóba és most napszámmal tengeti életét, gyermekét nem adja gazdasagi iskolába, mert tudja azt hogy ahol nincsen mező, rét, ott nem lehet gazdaság s igy azt ott nem is lehet megtanulni. Azért inkább tanittatja fiát. Különbet akar nevelni belőle magánál, „de a fene is látott szürdolmányon ezüstgombot."

Igy szaporodik nálunk a szellemi proletárság. Régi igazságok ezek, de reájuk kellett mutatni.

Éppen most, midőn a viszonyok és a körülmények oly annyira megnehezedtek, volna égetőn szükség a gyakorlati tanműhelyekre.

[illegible] a sajtó.

a: Villiam.

Ez a kérdés ugy hiszem érdekelni fogja azokat, kik a sajtó gombamódra való növekedését tapasztalják. Ez ugyan nem is helyes kifejezés, mert hiszen növekedésről szó sem lehet talán, hanem termelőkről, vállalkozókról.

Akik azt hiszik, hogy sajtót terem- [illegible] nagyon is tévednek. Különösen hazánkban nehéz a sajtót életképessé tenni. Talán bármire szivesebben áldoz a közönség, mint a sajtóra. Persze, naiv vállalkozó az, aki az előfizetőkre számit és csak ezért alapit sajtót. Sajnos, nekünk nincsen olyan közönségünk, amely sajtora előfizetni akarna.

Ha valamelyik sajtó kimulást szenved, még csak részvéttel sincsenek iránta, sőt talán észre sem veszik, hogy létezett. Még csak ugy tudnának emlékezni egy létezett sajtóról, ha egy igen speciális nyilvántartott temető volna, amelyben jelzőtáblák hirdetnék, hogy itt nyugszik X Y hirlap, alapittatott 1909. február 1-én, kiszenvedett kinos szenvedéssel 1909. március 1-én. Gyászolja, siratja a kiadó és a nyomdász.

És a közönség halottak napján elvonulna egy ilyen szomoru sirhant előtt, busan mondhatná: »Szegény kicsiny féreg, nem tudott megnőni«. És nem is lehet azon csodálkozni, ha egyesek előre meg tudják sejteni az ujszülött sajtó utolsó napját.

Tulajdonképpen nálunk a sajtót legjobb ugy megcsinálni, hogy abban minél több kép legyen s ekkor még valószinü, hogy »képes« megélni. Például van egy forgalmas képes hetilap. Érdekes azonban, hogy az előfizetőknek legnagyobb mennyisége csak azért járatja a lapot, hogy a képeket megolvassa és a betüket megnézze.

Ki olvas ma?

Kinek kell ma irodalom?

Még majd vesztegetnek időt arra is, hogy olvassanak. Tehát nincsen olvasó publikum. Dehát mégis annyi firkász megél az ujságirásból. Hja, ez már más kérdés. Hiszen a kóristalány is fényesen megél. Auton jár, pazarul berendezett lakást tart stb. pedig csak 30 forint a havi gageja. De csakhogy vannak ám olyanok, akik abból élnek meg, amit meg nem irnak. Igen. Ezt olyan nehéz megérteni? Egyszerü nagyon. Ezt kérem szépen revolver journalisztikának nevezik. Ezek persze azért honoráltatják magukat,

---

szállitam. A farkasok oly vakmerőkké lettek, hogy csapatosan törtek be a községekbe, nagy kárt okozva a lábasjószágban.

Hogy milyen rettenetes hidegség uralkodott az 1739—40-diki télen, mutatja az, hogy a borszesz-hőmérőben egész a golyóig sülyedt a folyadék s megfagyva, szétrepesztette azt, sőtu hideg levegőben az ajtókon levő csengők hangja harangozáshoz hasonlitott s a husz láb magasságból lebocsátott vizcsepp megfagyva ért a földre.

Érdekes az a följegyzés is, amely szerint Lebus környékén oly mélyen be volt fagyva a föld, hogy a halottakat nem lehetett eltemetni és Almerk-nél a kövér földben több lábnyi széles repedések mutatkoztak. A mezőre kibocsátott szarvasmarhát 1740-ben május elején megbirta a jég s Potsdam meg Spandau közt még április havában is jégen közlekedtek az emberek.

1740. *junius* 10-én történt, hogy egy részeg paraszt leesett a lováról. Ez a szerencsétlen ember a szántóföldjen elaludva, éjjel keze-lába elfagyott; *julius* 13-án pedig hatalmas dér fedte a mezőket. Ebben az évben — egy akkori ornithologus (madártannal foglalkozó tudós) állitása szerint — az is megesett, hogy a gólyák megérkezésük után visszafordultak. Némi kis takarmányt csak augusztus végén lehetett szerezni s egy csomag szénának az ára, mely azelőtt egy tallérba került, husz tallérra csökkent föl s e drága pénzen is alig volt kapható.

Magyarországon szintén számos abnormális (rendellenes) tél volt a 18-ik században épp ugy, mint a mostaniban. Voltak esetek, amikor a madarak röptükben megfagyva elettelenül estek le a földre. Előfordultak viszont olyan telek is, amelyek nem éppen a rettenetes hidegség, mint inkább vizbőségük által tünték ki.

Rendellenes telek voltak az 1752, 1754 1775, 1783, 1789, 1795 és 1799-dik években. Az 1775. év február hava 17-én a Duna vizállása elérte a 18 lábat. Pesten, Budán és Óbudán a Duna vize kiöntött és az utcákon csónakkal közlekedtek az emberek.

(Folyt. köv.)

hogy irásaikkal a nyilvánosságra ne hozzanak valamit. Például, ami Dániában — mint szokás mondani — büzt okozna. Méltóztatnak már megérteni.

Továbbá lássuk csak a sajtót az adminisztratió oldaláról és mindjárt észre fogjuk venni, például a közgazdasági rovátban leközölt sok-sok komüniket, a bankok, a részvénytársaságok stb. kimutatásait. Persze, ez fizet, ezt átalányt itt vannak még a tömeg hirdetések. No lám, itt a megoldás. Most már tudjuk, hogy melyik is az a lapfentartó elem. A hirdető, az átalányozó. A sajtó csak ilyenformán lehet életképes, ha minél több a hirdetője és az általányozója.

Hát rendben van ez igy?

A világ vége.

Nem komoly a dolog és minden okos ember megcsóválja a fejét amikor hallja, de mégis fontoskodó öreg anyókák itt-ott elhullatják a maguk babonás ostobaságát, hogy ez évi május 22-én vége lészen a világnak. És mindjárt meg is mondják, hogy miért lesz vége Az az üstökös csillag, amit a tudósok e napra jövendölnek, menykő üstökével oly közel érinti a földet, hogy minden ember, állat és növény el fog pusztulni.

Talán haladtunk, talán vagyunk már annyira, hogy az öreg anyókák erre a képtelen beszédére csak nagyot nevetünk Hiszen a Halley-üstökös minden hetvenhat esztendőben látható az öreg föld közelében és ha az öreg anyókáknak igazuk lenne, egy pár ezerszer már belepusztult volna a világ az üstökös járásába. Ebből kétségkivül az tünik ki, hogy minden ostobaság és babona kisebb-nagyobb erővel, de feleled. Rossz májnak szokták azt mondani, hogy némely tulságosan beszédes öregasszony nyelvét bottal sem lehetne agyonverni. Hát ez nem igaz. De az már aztán igaz, hogy az emberi babonát nem lehet agyonverni, mert hiszen ha milliószor rácáfol a babonára a valóság, mindég fognak akadni korlátolt emberek, akik a babonát elhiszik.

A tudomány világossága nem kedvez a babonának és hivői napról-napra fogyatkoznak, de hogy a babona örökösen csak régi nótát fuj, az is bizonyos. Fel van jegyezve és igen nagy tanulságul szolgál az emberiségnek, hogy amit most csak elvétve terjeszt a babonás képzelet, a világnak ez évi május 22-én való elpusztulását, azt a 999. erben milliók és milliók elhitték. Fel van jegyezve az is, hogy az a babonás hit, hogy a világ elpusztul, akkor sem vezeklésre, bünein megbánására vagy általában szomoruságra adott alkalmat, hanem azok, akiknek ugyis szük határra volt kiszabva életük, mohon habzsolva ittak az élet gyönyörüségének nagy poharából és soha olyan dinom-dánom nem volt a föl-dön, mint a krónika megirja, mint ebben az esztendőben. És mikor elérkezett a nap, mely végét jelentette volna a világnak, — nem történt semmi olyan, amire az életükért sóvárgó emberek rettegve gondoltak. A nap rendesen felkelt, rendesen nyugovóra tért és az emberek a halálfélelem gyötrétől felocsudtak, aztán felette elszégyelve magukat a jövendőknek való okulásul több rendbeli krónikába szedték, hogy milyen ostobaságot követtek el, amikor egy bolond szavára eltudták hinni, hogy vége lesz a világnak.

Azota több elmult már ezer esztendőnél. Nagyon is haladt a világ. Bámulatos találmányok mutatják az emberi elme nagyságát. Ma már minden faluban van iskola és a könyvek sokszorositásával [illegible] nyitva van a tudománynak kincsestára. És a haladó idő, a müvelt emberiség, a régi bizonyitó irások még mindig nem elegendők arra, hogy egy-két kótyagos fejü ember anelkül, hogy ki kacagnák, hirdetni ne merje a világ végét. Azért mondjuk mi, hogy a babona szinte kiirthatatlan az emberből és valameddig az emberi ész, a természet minden titkát ki nem fürkészi, a babona élni és burjánozni fog. Sőt talán még azontul is.

[illegible] üstökösről, amely május 22-én a légkörben is fel fog tünni. A tudomány azt mondja, hogy ennek az üstökös csillagnak a fénylő üstökében tényleg mérges, pusztitó, ugynevezett ciángázok vannak, csakhogy ezek a földre abban a percben veszélytelenekké válnak, amikor a föld felett jó néhány ezer méter magasságu levegőréteggel érintkeznek. Mert a ciángázok a levegővel érintkezve, ezek ártó vegyületei felbomlanak alkatrészeikre és az üstökös csillag teljesen veszélytelenül surran át a hatalmas levegőrétegben. Nem kell tehát félni, nem kell tehát hinni, hogy a világnak vége lesz és hogy ha olvasóink talán hallottak volna erről az ostoba babonáról, ha erről beszélgetnek világositsák fel azokat ahiszékenyeket, akik az ilyen mende-mondának, az ilyen nagyon régi babonának ma is hitelt adnak. Azt bizonnyal el lehetne mondani, hogy a világ vége még mindig nem érkezett el, noha az emberek viselkedésükkel, egymás iránt való szerencséttenségükkel már régen megérdemelték volna azt. Oktassák arra embertársaikat, hogy mindenki dolgozzék és töltse be hivatását. Azt pedig, hogy Isten mikor látja jónak annak a világnak az elpusztulását, melyet teremtett, bizzák csak rá, tudni fogja ő azt az időt, mikor szünjön meg ezen az öreg földön minden emberi társadalom, minden alkotás, minden emlék. Az ember sorsául az adatott, hogy »küzdve-küzdjön és bizva-bizzon.«

Levél egy barátomhoz

Boldog ha vagy, áldd sórsod érte,
Jó Nemtődnek kegyeltje vagy.
Ha pályádon virágok nyilnak,
S szerencséd oly irigyelt nagy,
Hogy, mit régen hinni sem mertél,
Most egyszerre nagy ember lettél:
Ezen örülök végtelen!

Lásd! én csak közlegény maradtam.
Nem sodort a rohanó ár
Sütkérezni, hajlongni fényben.
Nekem elég egy-egy sugár,
Szerény pályám tüskés mezején
Nyugtatni keblem éltem delén:
Munkám legszebb jutalma ez.

Ma felszines [illegible]
Mi mutatos: az a divat!
Hajlongani, fennen beszélni,
Ez mind erény: sikert arat!
Köny, verejték hadd hulljon porba!
Ugy sem jöhet mindenki sorba
A tülekedés mezején!

Lásd! a kis méh nem tör magasba,
S a hangya váránál marad.
Dolgozni s kézért serényen:
Ez őneki nyugalmat ad.
Felhők ölén gyakran vihar dul,
Mézet-adó pázsit nem virul
Égben-néző orom felett!

Üdvözöllek, pályád zenitjén!
De egyszersmind bucsuzom is.
Nagyravágyás szived ne bántsa,
A játszi-fény sokszor hamis-
A hü munkást, — légy bármily sorba,
Emeld fel és ne hagyd a porba:
Igy lesz pályád díszes, nemes!

(Szatmár) *Varga Benő.*

A celldömölki jelölés.

— *Levél a szerkesztőhöz.* —

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapjának pár héttel ezelőtt megjelent egyik számában Kossuth Ferencnek egy levele közöltetett, amelyben tudomásul veszi dr. *Ostffy* Lajos jelöltetését. E levél eredetére nézve az igazság érdekében a következőket tartom szükségesnek nyilvánosságra hozni.

A celldömölki választókerület függetlenségi pártja a képviselő jelölést már régidőtől fogva akként szokta megejteni, hogy összehivta az ugynevezett végrehajtó vagy nagybizottságát, amely a pártvezetőségből, tudniillik elnök, alelnökök, jegyzők és az egyes községekből megválasztott bizalmi férfiakból áll. Ezen bizottságot a párt Celldömölkön nem régen tartott közgyülésén ismételten ujra meg is alakitotta.

A képviselőválasztások közelségére való tekintetből a párt elnöke dr. *Porkoláb* Mihály, a pártvezetőséget január hóban értekezletre hivta össze, amelyben két jelölt ajánltatott és pedig dr. *Maróthy* László és dr. *Ostffy* Lajos. A vezetőség többsége dr. Ostffy mellett foglalt állást. Én, mint a párt egyik alelnöke, az értekezleten azon előterjesztést tettem, — hogy mivel mi, alig egy páran mint a vezetőség tagjai ugy sem vagyunk jogositva a jelölés dolgában döntő határozatot hozni, s igy esetleg valakit a párt többségének a nyakára erőszakolni, mert a képviselőjelölt személyének megnapitása a párt nagy

végrehajtó bizottságának a hatáskörébe tartozik — az elnök hivja össze a nevezett bizottságot és ez döntsön a kérdésben.

Arról, hogy az értekezleten történtek Kossuth Ferencnél, mint a központi vezetőség elnökével közöltetnek, említés egyáltalán nem történt, s igy ez jogosan nem is volt oda bejelenthető; de ha már közöltetett is, az igazság érdekében a kellő terjedelemben kellett volna közölni, hogy dr. Maróthy László jelöltetéséről a központ szintén tudomást vehetett volna.

Igy történt aztán, hogy a párt elnöke a központi vezetőségnek csak Ostffy jelöltetését hozta tudomására, Maróthy jelöltetését pedig egyszerüen elhallgatta s egyszersmind *Kossuth* Ferencnél Ostffy részére ajánló levél kiadását eszközölte ki.

Miután ezekből láttam, hogy a párt elnöke a vezetőség egy részének tudtával, ily módon a párt választmányának valóságos *kizárásával* igyekezett Ostffy jelöltetését a pártra ráerőszakolni, nem vártam tovább, hanem bejelentettem dr. Maróthy jelöltetését Kossuth Ferenc pártelnök urnak, ki a jelölést tudomásul véve, hozzám a következő levelet intézte:

Igen tisztelt alelnök ur!

Válaszul hozzám küldött megkeresésére és bejelentésére, van szerencsém önnel tudatni, hogy Berzsenyi és Porkoláb pártelnök több nappal, mielőtt Maróthy jelöltetéséről hirt kaptam volna, nálam, mint a központ elnökénél Ostffy jelöltetésének elfogadását szorgalmazta, aminek természetesen nem volt semmi okom eleget nem tenni és a számára kért ajánlólevelet ki nem állitani. Azonban, minthogy a párt központjának állandó és megváltozhatatlan elve az, hogy amidőn pártunkhoz tartozó két jelölt áll egymással szemben, a párt központja teljesen *semleges* marad, ebből kifolyólag, ha tudtam volna azt, hogy a kerület egy része Maróthyt lépteti fel pártunk programmjával, az említett ajánlólevelet éppen ugy nem adtam volna meg, mint ahogy Maróthynak nem adhatok most hasonértelmü levelet, mert mindakét jelölttel szemben egészen egyenlő magatartást kivan a központ követni, semlegességét a legteljesebb mérvben fenntartani őhajtja és bármelyik jelölt lesz megválasztva, pártunk a megválasztottat örömmel fogadja.

Hazafias üdvözlettel vagyok

tisztelő igaz hive

Kossuth Ferenc, elnök.

Azt hiszem, a fenti levél eléggé megvilágitja az általam rajzolt képet. Szükségesnek tartottam ezt a nyilvánosságra hozni, mert *Maróthy* személye nem szorult ugyan arra, hogy mellette hirlapi reklám cikkeket irjanak, de az igazság felderitése mindenkinek erkölcsi kötelessége, annál inkább nekem, mint a párt egyik alelnökének, aki e tisztségénél fogva a párttal szemben kötelezettségekkel tartozik.

Kiváló tisztelettel

Dr. Hetthessy Elek,

a függ. Kossuth-párt alelnöke.

HIREK.

a mult vasárnap Szombathelyen a Sabaria szálló nagytermében megalakult. A népes gyülésen a celldömölki járásból is nagy számmal jelentek meg a párt tagjai. A gyülést Ernuszt József dr., volt főispán vezette, aki hosszu beszédet intézett a lelkes párttagokhoz, akinek javaslatára, miután őt magát a varmegyei nemzeti munkapárt elnökévé egyhangulag kikiáltották, megválasztották alelnöknek Nagy Jenőt és Okolicsányi Dénest, titkárrá Lingauer Albin szerkesztőt, pénztárossá Rauscher Miksa müépitőt, jegyzővé Geist Jenőt és ifj. Förster Ottó szolgabirót.

Apátválasztás. A halálozás folytán megüresedett celldömölki apátság betöltésére Hajdu Tibor dr. pannonhalmi főapát március 18-ra tüzte ki a választás napját. Eddig három jelölt van. Még pedig Lingl Valerián balatonfüredi igazgató, Zoltvanyi Irén pannonhalmi főiskolai tanár és Hollósy Rupert esztergomi igazgató.

Eljegyzés. Weisz Malvin urhölgyet, a Gayer-házban levő izr. étkezde tulajdonosát, eljegyezte Lebovits Sándor Nagytapolcsányból.

Uj egylet alakulása. Landler Samu helybeli kereskedő ma délelőtt 10 órára a városháza tanácstermébe értekezletre hivta össze kereskedőtársait, melyen a celldömölki kereskedő-egylet megalakitása felett tárgyalnak.

Az apátsági templomban az eddigi kevés pad számát — értesülésünk szerint — mintegy 10 darabbal meg fogják szaporitani. Igy öreg anyókáinknak nem kell majd talán álldogálni, ha a *fiatalság* el is foglalja az eddig használatban volt padokat. — Ugyancsak az apátsági templomban a jelenleg gégehuzatban szenvedő öreg orgonát a legnagyobb valószinüség szerint uj orgona fogja legközelebb fölváltani.

A celldömölki kaszinó március 16-án rendkivüli közgyülést tart. A közgyülésen a kaszinó megbizásából Gácser József plebános emlékbeszédet mond a kaszinó elhunyt disztagjáról: Szentimrey Mártonról.

Hirtelen halál. Vönöczkön egy Jánosa Erzsébet nevü 6 éves kis leányka hirtelen meghalt: Hogy mi idézte elő váratlan halálát, a vizsgálat fogja kideriteni.

A kecskédi Rábahidak átvétele. A kecskédi rábahidak átvétele f. hó 3-án volt. Vasvármegye képviseletében Radó Gyula dr. főjegyző, Somogyi Miklós tiszti főügyész, Hvozdovits Antal műszaki tanácsos és a járási főszolgabiró jelentek meg a helyszinén.

A celldömölki járási ut ügyi és mezőgazdasági bizottság szombaton tartotta ülését, amelyen a járásban tartandó apaállatok vizsgalatának határidejét állapitották meg.

Biztositási képviselet. Amint halljuk, egy népszerü életbiztositó-társaság helyben is képviseletet fog szervezni, amely által az illető képviselő havonta 3—400 korona mellékjövedelemre tehet szert Azok, akik e képviseletre pályáznak, küldjék be ajánlataikat »Képviselet 2005« jelige alatt Blockner J. hirdető irodájába, Budapest, IV. Sütő-utca 6.

A ker. betegsegélyző pénztár ellen. A betegsegélyző pénztárak ellen általában sok panasz merült már fel s e panaszokkal a sajtó is behatóan foglalkozott. Ugylátszik nem nagy sulyt fektet a pénztár a kiadásokra, a bevételeket ellenben kétszer is szeretné behajtani az iparosokon. Mindezekből bátran következtethetünk arra, hogy a pénztárnak eredeti célja messze eltért amaz iránytól, melynek intentioja a betegek segélyezése. A visszásságok megszüntetése ellen egyesek hiába szólamlanak fel, mert a bajon senki sem segit. Most midőn az állapotok türhetetlenné váltak, az iparosok egyszerre megmozdulnak s közös erővel lépnek akcióba. Mint értesülünk, a helybeli ipartestület tagjai ma délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében közgyülésre jönnek össze, hogy a bajok orvoslása iránt teendő lépések felett tanácskozzék. Igen üdvös dolog lenne, ha a testületi tagok kivétel nélkül megjelennének e gyülésen s ott mindenki előadná sérelmeit, mert a vezetőség csak igy járhat el ez ügyben közmegelégedésre.

Köszönet. A celldömölki ipartestület temetkezési alapja javára a Kemenesaljai Közg. Hitelbank 20 koronát adományozott, melyért köszönetet mond az ipartestület elnöksége.

Hirdetés. Egyik vasmegyei lapban olvastuk az alábbi hirdetést:

Jóhangu kortes, ki ebben a minőségben már szép sikerekre hivatkozhat, a nép nyelvét kitünően érti, pompásan iszik, verekszik, hü és megbizható, felajánlja szolgálatait a választások alkalmából. Szives megkereséseket »Ram kell bizni« jeligére a kiadóba.

Parasztlázadás tört ki Szan-Marino köztársaságban egy uj adó behozatala miatt.

A magyar szent korona-emlék fölavatása Rómában a lateráni székesegyházban Szilveszter pápa sirjánál folyó évi április hó 16-án lesz. A küldöttségben részt vesznek: Ő felsége a magyar király képviselője, a püspöki kar számos tagja, a szerzetes rendek és számos egyházi testületek képviselői, hazánk számottevő intézményeinek kiküldöttei és egyes résztvevők is. Az Orsz. Kath. Szövetség (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. szám) a részletes programmot az érdeklődőknek megküldi és jelentkezésüket ápr. 1-ig elfogadja. Fizetnek az utasok teljes ellátásért és utazásért az I. osztályon 270 K, a II. osztályon 220 K, a III. osztályon 150 K.

Vármegyei hirek. A törvényhatóság 2-án bucsuzott el Bezerédj István dr. főispántól. Az alispán elnöklete alatt tartott rendkivüli közgyülésen Horváth István prépostkanonok a tőle megszokott ékesszólással méltatta a volt főispán érdemeit, amelyeket a vármegye érdekében, továbbá a kultura és a közjótékonyság terén szerzett. A távozó főispán bucsuzó levele, valamint Horváth prépost-kanonok beszéde a jegyzőkönyvben megörökittetnek. Közgyülés után dr. Bezerédj a küldöttséget fogadta. Délben a tisztikar ebédet adott tiszteletére. — Az uj főispán kinevezéséről szóló királyi kézirat igy hangzik: A belügyminisztérium vezetésével megbizott magyar miniszterelnököm előterjesztésére Békássy István dr. földbirtokost Vasvármegye főispánjává kinevezem. Bécs, 1910. febr. 24. Ferenc József s. k., Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k. — A beiktató vármegyei közgyülés márc. 12-én lesz ezen tárgysorozattal: 1. A miniszteri leirat felolvasása. 2. Egy küldöttség a főispánt meghivja. 3. Ünnepi istentisztelet a püspöki székesegyházban. 4. A beiktatási ünnep folytatása. 5. A főispán üdvözlése, melynek elmondására Nagy Jenő nyug. főispán kéretett föl; a tiszti kar részéről a megye főjegyzője, ennek akadályoztatása esetén Pekker László árvaszéki ülnök üdvözli a főispánt.

Báró Hatvany Béla. A király a pénzügyminiszter előterjesztésére báró Hatvany-Deutsch Bélának az Osztrák-Magyar Bank főtanácsosává az alapszabályszerü egy évi időtartamra a nevezett bank részvényeseinek rendes közgyülése által történt megválasztását helybenhagyta.

Elölvadt a — jéggyár. A fővárosi tanácsnak legnagyobb gondját most már a jég beszerzése okozza. Elképzelhetetlen bajokat vonna maga után a jég hiánya. Minden verem üres, a jéggyárak pedig csak a minimális szükségleteket tudják fedezni. Ilyen viszonyok között a tanács is tanácsra szorul. Igy egyesek ajánlották már uj gyárak felállitását, mások pedig a krajnai jég behozatalát. Mindkét terv nehézményekbe ütközik, mert a gyárak legjobb esetben is csak julius 1-én kezdhetnék meg az üzemet, a jégimport pedig oly költséges lenne, hogy szinte megfizethetetlen áru volna a jég. Mig tehát a főváros a bekövetkezendő bajoknak már most iparkodik elejét venni, addig mi közömbösek vagyunk a jég fontossága iránt s egykedvüen nézzük, miként töprenkednek a vendéglősök. Pedig a jéghiány nem annyira az ők, mint a mi bajunk fog lenni, a közönségé. A jelek most már arra mutatnak, hogy a jéggyár felállitásának terve megbukott s hogy e gyár épen ugy elolvadt, mint az a jég, amely még meg sem fagyott. A Ganz-gyár 5 éves szerződési ajánlatát ugyanis a mészárosok és vendéglősök nem fogadták el, sem pedig nem vállaltak kötelezettséget napi 70 métermázsa fogyasztásra, hanem csak 25-re. Igy tehát alapos kilátásaink vannak arra, hogy az égető nap hevében forró sört iszunk és párolgó fagylalttal fogjuk magunkat üditeni.

Hofherr és Schrantz budapesti hirneves gépgyára celldömölki raktárának hirdetését mellékeljük jelen számunkhoz, melyre a közönség szives figyelmét felhivjuk.

Vasvármegye nem ujoncoz. Vasvármegye alispánja Radó Gyula főjegyző szigoru rendeletet adott ki a vármegye összes katonaügyi előadóinak, a melyben felelősségrevonás terhe mellett megtiltja, hogy a külföldön (Ausztiában) tartózkodó magyar honos állitásköteleseknek tartózkodási helyükön leendő állitására engedélyt adjanak, illetőleg a vonatkozó állitási lajstromokat az osztrák hatósághoz átadják mindaddig, mig az 1910. évi ujoncjutalékot a magyar törvényhozás meg nem szavazza.

A tavasz. Valóságos tavaszi idő köszöntött reánk. Megkezdődött az egész járás területén a szántás, vetés, a szőlők megmunkálása, a gyümölcsfák tisztogatása. A mezei gazdák szép reményekkel néznek az idei gazdasági év elé, amennyiben azt mondják az őszi vetések szépen fejlődnek s ha széles időjárás nem következik, a mély téli hosszas csapadék növeli a terményeket. Csak a korai abnormis idő azután később ne tégye tönkre szép reményeinket.

Jellemző. Járásunkhoz tartozó egyik község iskolájában a tanitónő észrevette, hogy egy tanitványa a pad alatt valamit olvas. Elvette tőle a könyvet, megnézi, hát látja, hogy *szerelmes levelező*. — Ez nem neked való, hanem a tüzre! Mondja a pompás tanitványnak és ezzel a kályhába dobta a könyvet. Ámde a könyv vastag lévén, nehezen kapott lángra s midőn a tanitónő oda küldött a kályhához egy fiut, hogy piszkálja meg s a könyv lobbot vetett, igy szól a fiu: kisasszony, lángol a szerelem! . . .

Gyümölcsészeti tanfolyam. A földmivelési miniszter tudatja, hogy folyó évi április 11-től 20-ig Keszthelyen a gazdasági akadémiában, április 15-től 24 ig Tordán az állami kertmunkás iskolánál és május 2-tól 11-ig Lőcsén az állami kertmunkásiskolánál gyümölcsészeti tanfolyamot fognak tartani. A tanfolyamok célja, hogy a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő tanitók a faiskolakezelésben és gyümölcstenyésztésben ugy elméletileg, mint gyakorlatilag kiképzést nyerhetnek. Minden egyes tanfolyamra csak 16 tanitót vesznek fel az állam költségén, ezek egyenkint 30 korona utazási átalányt és napi 4 korona ellátási dijat kapnak. A kérvényeket azoknak, akik Keszthelyre folyamodnak, március 20-ig, akik Tordára folyamodnak, március 25-ig és akik Lőcsére folyamodnak, április 20-ig kell beadniok a földmivelésügyi miniszterhez.

Halálozás. Magyar László nyugalmazott felsőpatyi r. kath. kántortanitó március 1-én 69 éves korában Felsőpatyon meghalt. Gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja Mult csütörtökön nagy részvéttel temették el.

Iparkamarai választások. A soproni kereskedelmi és iparkamara tagjainak megbizása az év végén lejár és igy a kamara tagjainak megválasztása ez év őszén fog megtörténni.

Lopás a postán. A káldi postamester már többször is észrevette, hogy valaki néhaněha kisebb csomagokat orozva elemelget; végre tetten érte saját 13 éves szolgálóját, aki beismerte, hogy ismételgetve is lopogatott ruhanemüeket és nyalánkságokat. Följelentették a bíróságnál.

Magyarország tejgazdasága. A mult évi állatösszeirás szerint szarvasmarhaállományunk kerek számban 6 millió darab, ebből majdnem a fele tehén, s igy egy négyzet kilométerre kétezerszáztizenkilenc szarvasmarha jut. Ha ezt az adatot összehasonlitjuk a tejgazdaságokban fejlettebb országokkal, akkor azt találjuk, hogy Németországra ötezerötszáz, Dániára négyezerhétszáz és Ausztriára háromezerszázhatvan szarvasmarha jut egy négyzet kilométerre. A fejlődés azonban évről-évre nagyobb és nagyobb. Magyarországon tejgazdasági termelés mindössze tizennégy éves és máris van az országban legutóbbi állatszámlálás szerint, másfél millió pirostarka és borzderes tehén, hétszázhetvenezerháromszáz magyar tehén ugy, hogy átlagos tejtermelésünk literekben két és fél milliárd, amely literenként átlagos 11 fillér értékesitéssel kétszáz és fél millió koronát tesz ki. Az utóbbi három évben a szövetkezetek száma százzal szaporodott. A szövetkezeti fejlődéssel párhuzamosan az üzleti alapon való szervezkedés is egyre inkább tért foglal. A falusi tejcsarnokok száma rövidesen eléri a szövetkezeteket, melyeknek bevétele a mult évben tizmilliót meghaladta. A legutóbbi években mutatkozó szárazság nem kedvezett a takarmánytermelésnek, midazonáltal nem következett be az, amitől illetékes körökben féltek, a tejgazdaság visszafejlődése, sőt ellenkezőleg, ezen a téren nap-nap mellett nagy és állandó fejlődés mutatkozik.

Krónika. A király gróf Zichy Jánost vallás- és közoktatásügyi miniszterré, Jakabffy Imét pedig belügyminiszteri államtitkárrá kinevezte. — Beck Lajos a körmendi választókerüle orsz. képviselője ujra föllép. — A szombathelyi kereskedők az uj vasuti tarifát sérelmesnek találják, különösen akik a külföldtel és Ausztriával vannak összeköttetésben; ez a sérelem — szerintök — a gazdákat is érinti. — Vasvármegye uj főispánja, Békássy István dr., a mult héten meglátogatta István Vilmos dr. megyéspüspökét. Az eddigi megállapodások szerint uj főispánunk ünnepies beiktatása március 12-én lesz, a vármegyei közgyülés után következik a küldöttségek tisztelgése, végül a főispán lakomája a Sabária-szállóban.— Idaho, északamerikai államban a hólavina egy egész falut és a Pacificvasut ötven munkását, valamint egy szállót 300 utassal együtt eltemetett; csak kevés embert sikerült megmenteni.

Rövid hirek. A nemzeti munkapárt Sárvárott megalakult; elnöke Radó Lajos. — Kilátás van arra, hogy Szombathelyen egy belga aviatikus repülőgépen a levegőbe fölszáll; ha a hir ténnyé válnék, vármegyénkből ezrével mennének Szombathelyre, ami a vármegye székhelyének roppant nagy idegenforgalmat biztositana. — A rábaszenttamási r. kath. osztálytanitói állásra pályázatot hirdetnek. — A Radányi Emil lemondásával megüresedett vármegyei árvaszéki elnökhelyettesi tisztségre Geiger Ignác árvaszéki ülnököt választották meg. — Ugynevezett jeruzsálemi ima-formával áraszt ják el vidékünk, sőt az egész vármegye kath. vallásu lakóit, hogy az aggodalmaskodó lelkeket megtévesszék; babona az egész, azért azokat csak meg kell semmisiteni. — A belügyminiszter a kivándorlás megakadályozására Léka és Borostyánkő állomásokkal határszéli csendőrőrsöt szervezett. — A kőszegiek szép erdőiket állami kezelésbe akarják adni.

Elgázolt kutya. Tegnap délelőtt egy Celldömölkön áthaladó automobil a Központi kávéház előtt elgázolta Simon Sándor kutyáját.

Göböly kiállítás. Krausz Mihály helybeli mészáros Pfeiffer Ottó vönöcki nagybirtokos hizlaldájából egy simenthali vörös-tarka 3 éves kihizlalt göbölyt vett, mely körülbelül 1100 kilogramm sulyu. A göbölyt kedden délben vezetik a Korona-szálloda elé, hol délután 2 órakor lefényképezik és vezetik a vágóhidra. Husa este már a Kossuth-utcai huscsarnok kirakatában lesz és kilogramm-ját 1 korona 20 fillérért a közönség beszerezheti.

Csalás gyürükkel. Már hetek óta beszélték, hogy a vidéken egy Weirz Pál nevü csavargó, faluról-falura járva rézgyürüket árul arany gyanant. A hir a jánosházai csendőrség fülébe is eljutott és igy kedden jánosházán elcsipték. A nyomozás még folyik.

Pör egy kuplé miatt. Érdekes irodalmi perben fog itélkezni legközelebb az egyik budapesti járásbiróság. Deutsch F. Károly, a közismert szabócég főnöke, hónapokkal ezelőtt az Országos Iparegyesület közbenjöttével, tekintélyes pályadijat tüzött ki egy oly terminus technikusnak, mely lehetőleg szabatosan kifejezze cégének azt az intencióját, hogy a nála kapható kész férfiruhák tökéletességükben elérik a megrendelt ruhák színvonalát. A pályázatra vagy tizezer pályamű érkezett s a dijat az ipartestület a »rendelésszerüen készült, kész férfiruhák« kifejezésnek itélte oda. Ez a kifejezés azóta népszerü lett s Deutsch megbizta Hetényi Heidelberg Albert ismert teneszerzőt, hogy a közismert motto felhasználásával kuplét irjon, melyet ő ingyen fog szétküldeni családos vevőinek. A kuplé el is készült, szövegét Hervay Frigyes irta, — de Deutsch F. Károly a kézirat olvasása után kijelentette, hogy a zeneművet nem fogadhatja el, mert a szövege is, a zenéje is — tulpikáns. Hetényi erre a kikötött tiszteletdijért pert inditott Deutsch F. Károly ellen a IV. kerületi járásbiróság előtt, mely már legközelebb foglalkozni fog az érdekes ügygyel. Valószinü, hogy a kuplét a fővárosi kabarék egyik müvésze el fogja énekelni a járásbiróság előtt, hogy a biró helyes véleményt formálhasson magának.

A lucernás uj veszedelme. Franciaés Olaszországból ujabban lucernamagot szállitanak Ausztria-Magyarországba s több kereskedő ezen külföldi termékkel akarja gazdáinkat ellátni. Gazdasági intézetek kisérletet tettek a különfele származásu lucerna magokkal s arra a meggyőződésre jutottak, hogy a magyar lucerna a legjobb, mert az idő viszontagságainak legjobban ellent tud állani, egészen tél álló és igen dus növényzetet ad, mig az egykor oly hires Provencei lucernamag, — miután a hirhedt turkesztáni mag után nyeretett, — nemcsak, hogy sem a fagyot, sem a szárazságot ki nem birja, hanem azonkivül rendesen megtámadja a liszthartmat és annyira elgyengiti a növényeket, hogy fejlődésében nagyon is visszamarad s legfeljebb csak egyharmad rész annyi hozamot nyujt, mint a hazai lucerna. Különben gazdáink figyelmét ezen különfele káros következményekre Mauthner Ödön magkereskedőnk ugy több rendbeli cikkeiben, mint árjegyzékében állandóan ébren tartja.

CSARNOK.

Chantekler.

A Nap kelte.

Rostand világhirre emelkedett drámája II. felvonásának III. jelenetéből a legelragadóbb, legpoétikusabb részt van alkalmunk az eredeti szépségeivel versengő forditásban közölni. A forditás **Jánosi Gusztáv** vál. püspök, nagyprépost avatott tollát dicséri:

A Kakas.

Nézz végig rajtam, Fácán s ha szemügyre [veszed.
A termetem, talán feléri majd eszed,
Hogy ki és mi vagyok? Körvonalam elárul,
Hivatásomra ismersz a testem alkatárul.
Nézd, mint a trombita, teremve ugy vagyok,
Mint eleven vadászkürt görbére hajtva, hogy
Kerengjen bennem és utat ugy törjön a hang.
Rendeltetésem ez, mint uszás a halnak.
Várj! . . . S tudd meg, hogy kevély s türel- [metlen vagyok
S ha karmaimmal a füben kapargatok,
Azt hiszed, hogy az itt most valamit keresgél

A Fácán.

Noshát szemet, magot egyebet mit keresnél?

A Kakas.

Nem, nem; én ezeket sohasem keresem.
S ha mégis netalán találok, kegyesen,
Csirkéimnek adom otthagyva megvetőleg.

A Fácán.

Hát akkor folyton-folyvást kapargatván a [földet
Mit keresel?

A Kakas.

Helyet hol lábam megvetem.
Mert megvetem a lábam, ha kezdém énekem,
Nézd csak!

A Fácán.

Igaz. A tollad majd felborzolod aztán.

A Kakas.

Nem éneklek, ha csak nyolc karmam felsza- [kasztván
A gyepet s félre rugván kemény kövecseit,
A jó, fekete földet lábaim meglelik.
A drága hazaföldhöz szegezve, azt szoritva
Gyujtok dalomra . . . Fácán, és dalom fele [titka
Ezzel megfejtve már . . . nem olyan ének ez,
Amelyet ugy tanul, keres és énekes,
Ugy szivjuk, mint a nedvet az édes anyaföldből
És mikor ez a nedv a torkomban össze, felgyül
És végül, mikor az ihlet reámszáll, megragad,
S a hajnal rezgve ott vár a sötét bolt alatt:
Megreszketek, miként fa lombja, gallya végig,
Elkezdve tarajomtól a tollam hegyéig,
Szükség van reám, érzem meg kell görbitenem
Még jobban trombita, vadászkürt termetem,
Beszél bennem a föld, mint öblében a csigának,
Többé már nem vagyok csak holmi tollas állat,
Szócső vagyok, egy arra kirendelt harsona,
Amelyen át légbe száll a föld harsogó szava!

A Fácán.

Chantecler!

A Kakas.

És ez a kiáltás, mit a földről
Föl-föl az ég felé a fény szerelme küld föl,
Szilaj szerelmi szózat arany valamihez,
Amit az emberi nyelv nappalnak nevez,
S melyért minden eped: fenyő, hogy lássa [törzsén,
A görbe gyökerek felturta gyalogösvény
Mohaszönyegén; a zab gyönge szárlevelén,
A legkisebb kavics legkisebb szemcséjén.
Dalom dala mindnek, ki gyászolja éjszakán át
Fényét, színét, tüzét, gyöngyét és bokrétáját.
Kiáltásomban esd a harmat megesté rét,
Hogy ékesitse végre minden füve hegyét
Egy-egy piciny szivárvány. E szózatban az erdő
Nyilásaira egy-egy fényes foltért kötyörgő.
E kiáltás, mely rajtam keresztül át
Tör a kék égbe föl hallatva jajszavát,
Szava mindannak, ami mélységnek lakja mé- [lyét,
Megfosztva napvilágtól s nem tudva mily bünért;
A fagy száll, félelem, unalom benne mind,
Kinek elszedte az éj szerszámját, fegyverit:
A rózsa, mely remeg sötét magányban ülve,
Száradó széna, mely kivánkozik a csürbe;
A rozsdásodni kezdő kasza, sarló, melyet
Aratólány, kaszás a füben kint feledt.
Mind, ami szép, fehér és unja, hogy nem [ragyoghat:
Es minden faja a sok ártatlan baromnak,
Kiknek titkolniok nem kell a tetteik;
A patak, mely óhajt láttatni fenékig,
— S mert oh éj, megtagad még a saját [munkád is, —
A tócsa, mely csillogni kiván, de még a sár is
Mely száradását várja és földdé lenni kiván;
Csengő szava mezőnek, amely zöld bársonyán
Látni szeretné, hogy nő árpája, vagy buzája;
Virágos fának, amely még több virágát várja;
Zöld szőlőnek, hogy lássa barnulni oldalát,
A rengő hid szava, mely várja utasát,
Harsogó kiáltása végül a fény felé
Mindannak, ami szépség, egészség és mindazé,
Ki dolgozni akar és dolgát, hogy vidámon,
Maga is, más is akarja látni napvilágon.
S mikor megmozdul bennem napot hivó szavam,
Tagitom, domboritom keblem hatalmasan,
Hogy mint keblem nagyobb, hangom is han- [gosabbá,
S hatalmas szózatom legyen hatalmasabbá:
Mielőtt égbe dobnám, egy percig szivemen
Szorongatom tüzes, szent hévvel énekem;
S mikor összeszoritom, hogy végre kiröpitsem,
Az szent,hogy világnak fönségesebb tette nincs.
S törhetetlen hitem az, hogy az én kukurikó
Szavamra összedül az éj, mint Jerikó . . .

A Fácán (megrettenve).

Chantecler!

A Kakas.

És előre hirdetve győzelmét
Dalom oly tiszta, büszke, parancsoló felettébb,
Hogy reszket rá a látkör s pirulva a szavam
fogadja!

A Fácán.

Chantecler!

A Kakas.

Dalom cseng! Hasztalan
Kezd alkudni az éj s szürkületet ajánlgat,
Dalom cseng és egyszerre . . .

A Fácán.

Chantecler!

A Kakas.

Mily varázslat!
Látom magam, hogy én is biborvörös vagyok,
És hogy én, a Kakas, fölkéltem a napot!

Valami a szeretet és szerelemről.

Egyik unalmas szombat délutáni szünidőm alkalmával, furcsa és különös érzés fogott el, mely irni, minden áron irni késztetett. Istenem, de hát mit irjak és miről?

A történelem, földrajz, természettudományok, avagy valamit a szépirodalom köréből válasszak ki? Mert hát mindegyik bő anyaggal rendelkezik.

Természetesen olyant szerettem volna irni, mely érdekes és minden jó izlésü olvasóm tetszését megnyerje; de viszont olyant, mely szerény tehetségem szük korlátait tul ne lépje, nehogy sületlenségek lássanak napvilágot.

Könnyen beszél egy Mikszáth, egy Sipulusz vagy ezekhez hasonló gyakorlott iró, ők csak kitekintenek jól berendezett fővárosi lakásuk ablakán, a legkisebb dolog, esemény megragadja figyelmüket s alapos ismereteik s magas fantáziájuk segélyével megszületik a szebbnél szebb novella vagy más irói alkotás.

De mit irjak én?

A kis huska leányom úgy látszik észre vette, hogy nagyon gondolkozom valami fölött, — mert már tölszáramat is majd elrágtam — az ő szokásos kedves, hizelgő nyájaskodásával hozzám simult s gyermekes egyszerüséggel kérdezé tőlem:

— Ugye édes apucikám, te szeretsz engem?

Máskor munkaközben, vagy ha kedvetlen hangulatban voltam, hát egész egyszerü, száraz »igen«-t mondtam. De most, elragadtatással kaptam magamhoz az édes gyermeket.

— Igazad van édes kis angyalom! a szeretetről fogok irni valamit.

* * *

Ez már előbb is eszembe juthatott volna. Mert nincs könnyebb valami, mint arról irni, melylyel szivünk tele van, az édes, a boldogitó szeretetről.

És mégis! Talán még se olyan könnyü dolog ez!? Ugyan ki tudná megmondani, mi a szeretet? Ki volna képes az emberi szivet kikutatni, mely mélyebb a tengernél s titkosabb a föld belsejénél.

Szeretet! Te forrása, szülője minden jó és magasztos érzelemnek, te isteni szikra az emberi szivben, te a legfényesebb nap a csillagok milliói között, melynek melege és fénye átjárja a föld minden lakóját! Beszélj kérlek!

Ki volt szülőanyád? Honnan származtál? Tanits meg bennünket is fölismerni téged.

* * *

Az édes anya kis családja körében van. Kebelén pihen drága gyermeke, hogy onnan életet merithessen. És ő elfeledi e percben a világ összes csábitó örömeit, elfeledi saját fájdalmát, mert csak gyermekének s kis családjának óhajt élni. Teste kimerülhet, megtörhet, de gyermeke iránti kimondhatatlan szeretete nem fogy el soha! Mig ereiben egy csepp vér lüktet, mig testét a lélek lakja: addig gyermekében látja életét, mindenét! Ez egyetlen szó anya: maga a női szivben tisztán és változatlanul bele szállt isteni szeretet. És az anya megőrzi szivében ezt a magasztos szeretetet, mig él s mig szivében egyetlen sóhaj van.

Mondanom sem kell, hogy ez a legnemesebb, legmagasztosabb neme a szeretetnek. Ez az igazi, a végtelen szeretet.

De még se! Azt hiszem rosszul fejeztem ki magamat, mert ismerek még egy érzelmet az emberi szivben, mely nagyságban talán még felül is haladja az anya szeretetét, mely kell, hogy minden beszületes magyar szivben lakozzék s mely szeretet a magasztos érzelem koronáját képezi s ez — a hazaszeretet.

E szóval kifejezést adunk szivünk összes nemes érzelmeinek.

E nagy szeretet hevité ama nagy gondolatra édes hazánk lánglelkü költőjét, midőn igy kiáltott föl:

Tied vagyok, tied hazám!
E szív s e lélek; —
Kit szeretnek, ha tégedet
Nem szeretnélek!?

(Folyt. és vége köv.)

Gyarmati János.

KEDVEZMÉNY LAPUNK ELŐFIZETŐINEK!!

REVÁNY GYULA

RÓZSI

ÉS EGYÉB ELBESZÉLÉSEK

[illegible] novella-kötet [illegible] nál több oldalra terjedő kötetben egy csomó igen sikerült elbeszélés van, melyekben az iró megfigyelései, impressiói annyira figyelemreméltók, hogy bátran s a legmelegebben ajánljuk a kötetet kedvezményül lapunk olvasóinak.

Mindenki, aki lapunkra előfizet, megkapja a művet, ha ezen igényét velünk közli s 40 fillér díjat hozzánk beküldi.

A mű bolti ára:
2 korona.

HUSVÉTI KÉPESLAPOK

viszonteladóknak

szép kivitelben, olcsó árak mellett kapkatók:

DINKGREVE NÁNDOR papirkereskedésében, Czelldömölkön

TÖRLEY
PEZSGŐ.

Soha többé!

nem cserélek szappant, mióta Bergmann **Steckenpferd-liliomtejszappanát** (védjegy Steckenpferd, készitő Bergmann & Co. Tetschen a. E.) használom, mert ez a szappan a leghatásosabb az összes orvosi szappanok közül szeplő ellen, valamint a szép, puha és finom arcbőr ápolására. Darabja 80 fillérért kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerüzletben stb.

Eladó ház.

Czelldömölkön, az Ujtelepen egy

lakóház.

mely áll: két lakásból és a hozzávaló mellékhelyiségekből. két házhelyből. azonnal eladó

Bővebb értesités nyerhető: VÖRÖS JÁNOS háztulajdonosnál. (Koroncay-féle ház) Ujtelep.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETÉNEK GYŐRI KIRENDELTSÉGE révén

földbirtokosok

300 koronától kezdve 4 és fél százalékos törlesztéses kölcsönhöz juthatnak

Közvetitési dij nem számittatik.

Drágább kölcsönök előnyösen KONVERTÁLTATNAK.

Unghváry József

szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában

Czeglédt (Pestmegye)

az év **őszén** és **tavaszán nagyobb mennyiségű** (300—350 ezer darab nemes gyümölcsfa csemete körül eladásra, 1—5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseresznye, meggy, eper, savanyu szeder, bolvillei körte, azarolgalagonya, birs, lasponya, mandula, dio, füge, köszméte, ribizke, málna, földi eper (szamóca), ezenfelül szomoru alma, szomoru eper, pyramis-eper, gömb-akác, pyramis-akác stb. csemetek. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyanezek igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves magcsemeték a következőkből: körte, alma, birs, doubin, beszterczei szilva, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy (Prunus Mahaleb), sárga barack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya, és kökény; ezek árai erősségük szerint 10 drb. 80 krtól 1 frt 80 krig. 1000 drb. 7 frttól 17 frtig. Lepényfa (Gleditshia triacanthos és akác, áthatlan sövény készitésére igen alkalmas 1—3 évesek, igen nagy készlet kb, 3 millió). Ennek ára 1000 drb. 3 frttól 8 forintig. Sorfának használható akác 200—220 cm. magas 1 dr. 20 kr., 100 drb. 18 frt, 1000 drb. 170 frt. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb. 40—60 kr. Háromszor permetezett, szokványminőségü bor- és csemegeszőlővessző, teljesen beérett sima 100 drb. 4 frttól 7 frtig gyökeres 20 frttól 25 frtig.

Tessék árjegyzéket kérni!

SZŐLŐOLTVANYT

ne vegyen addig, mig az alanti telepről arjegyzéket nem kér, mert ezen telép a közönség elősegitésére alakult és oly olcsó áron lehet oltványt avagy más egyéb veszszőt beszerezni, hogy más telep ezen árakkal nem versenyezhetik. Az árjegyzek sok hasznos tudnivalót tartalmaz és **ingyen, bérmentve** küldetik, aki cimét tudatja.

Cim:

SZÜCS SÁNDOR FIA

szőlőoltványtelepének főnöke Czelldömölk (Vasm.)

Egy szép, egészséges 3-ik évében levő szőke

FIUGYERMEK

jobb családnak örökbe adatik.

Cim a KIADÓHIVATALBAN.

Németh László

uri szabó CELLDÖMÖLK, Kossuth-u.

Készit remek szabásu polgári, papi és egyenruhákat legelegánsabb kivitelben, olcsó áron.

A legujabb szövet- és posztó-minták megérkeztek.

Kifogástalan szabás!

DINKGREVE NÁNDOR

könyvnyomdája és papirkereskedése

CELLDÖMÖLK (Kossuth-utca.)

Könyvek, lapok, hivatalos nyomtatványok, számlák, falragaszok, üzleti levélpapirok, boritékok, névjegyek, lakodalmi és báli meghivók divatos kiállitásban, jutányos áron, pontosan készittetnek.

Takarékptari zárszámadások, üzleti to- és segédkönyvek, gyászjelentések, folyóiratok, szövetkezeti nyomtatványok, eljegyzési tudósitások és minden egyéb nyomtatványok a legizlésesebb kivitelben!

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Czelldömölk.